

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΒΙΩΜΑΤΑ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ, ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Ένα προβλέψιμο ποδόσφαιρο

Το (διασκευασμένο) απόσπασμα προέρχεται από άρθρο του Χρήστου Κοντού, που δημοσιεύτηκε στις 26.12.2021 στον ενημερωτικό ιστότοπο <https://www.kathimerini.gr/athletics/>.

Άθλημα που γιγαντώνεται με την πάροδο των χρόνων, τρώγοντας τις ίδιες του τις σάρκες, χαρακτηρίζει εν ολίγοις το ποδόσφαιρο έρευνα με επίκεντρο τις πιθανότητες πρόβλεψης των αποτελεσμάτων των αγώνων. Η έρευνα ξεκίνησε με αφορμή τη δήλωση του Μάνουελ Νόιερ, ότι «μπορείς να προγραμματίσεις, αλλά ό,τι συμβαίνει σε ένα γήπεδο ποδοσφαίρου δεν μπορεί να προβλεφθεί». Με τη σκέψη ότι αυτός ο απρόβλεπτος χαρακτήρας του καθιστά το ποδόσφαιρο τόσο δημοφιλές παγκοσμίως, αναλύθηκαν χιλιάδες παιχνίδια των τελευταίων 26 χρόνων για να διαπιστωθεί εάν υπάρχει πιο ασφαλής τρόπος πρόβλεψης των αποτελεσμάτων στη σύγχρονη εποχή σε σχέση με παλαιότερα χρόνια.

Στο μικροσκόπιο μπήκαν 88.000 αγώνες από 11 κορυφαία ευρωπαϊκά πρωταθλήματα από το 1993 έως το 2019, με ένα πρόγραμμα ανάλυσης όχι τόσο πολύπλοκο όσο τα υπερσύγχρονα προγνωστικά μοντέλα που χρησιμοποιούν οι μεγάλες στοιχηματικές εταιρείες, για να καθορίσουν τις αποδόσεις των αγώνων. Παρότι η απλότητα του προγνωστικού μοντέλου δεν το καθιστά τόσο ακριβές όσο τα υπερσύγχρονα σημερινά, το ποσοστό επιτυχίας του ήταν εντυπωσιακό: με ανάλυση όλων των εντός και εκτός έδρας αγώνων για διάστημα 26 χρόνων, η επιτυχία του ξεπέρασε το 75% · μπορούσε να προβλέψει σωστά κατά 60% τα αποτελέσματα παιχνιδιών της δεκαετίας του '90, ενώ στα σύγχρονα η επιτυχία του ξεπερνάει το 80%!

Η μελέτη αποδίδει την πιο εύκολη πρόβλεψη σε δύο κομβικά στοιχεία. Το πρώτο είναι η διαπίστωση ότι η οικονομική γιγάντωση καθιστά τις πλούσιες ομάδες πλουσιότερες, διευρύνοντας κατά 70% το χάσμα με τους ασθενέστερους οικονομικά συλλόγους. Η ανισότητα αντανακλάται και στα αποτελέσματα, καθώς όταν κερδίζεις περισσότερα χρήματα, επενδύεις πιο εύκολα και πιο συχνά στην αγορά καλύτερων παικτών που δημιουργούν ισχυρότερες ομάδες.

Το δεύτερο κομβικό στοιχείο είναι η αποδυνάμωση της έδρας, που ήταν παλαιότερα το ανάχωμα¹ των μικρότερων ομάδων. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990 οι γηπεδούχοι είχαν 30% μεγαλύτερες πιθανότητες νίκης ακόμη και κόντρα σε πιο ισχυρούς αντιπάλους. Στο σύγχρονο ποδόσφαιρο, το πλεονέκτημα αυτό έχει μειωθεί στο 15%, καθώς η ποιότητα των πιο ακριβών ομάδων τις θωρακίζει περισσότερο στην πίεση που δημιουργεί η έδρα του αντιπάλου.

Το συμπέρασμα της έρευνας προειδοποιεί ότι το ποδόσφαιρο κινδυνεύει να πληγωθεί ανεπανόρθωτα απ' αυτό που μοιάζει να το γιγαντώνει, δηλαδή το χρήμα. Όσο αυξάνονται οι αποστάσεις μεταξύ των πιο πλούσιων ομάδων με τις υπόλοιπες, τόσο πιο προβλέψιμα θα γίνονται τα αποτελέσματα. Και όταν εκλείψει το στοιχείο της έκπληξης, που θρέφει διαχρονικά το ποδόσφαιρο παγκοσμίως, μοιραία θα ξεφτίσει η λάμψη του και θα περιορισθεί το ενδιαφέρον του κόσμου. Σύμφωνα με την έρευνα, για να μη γίνει η επιτυχία του αθλήματος η αιτία της παρακμής του, βασικό ανάχωμα είναι η θέσπιση αυστηρότερων κανονισμών σχετικά με τα έσοδα, τις δαπάνες και τους μισθούς των παικτών, όπως και η πιο ορθολογική διαχείριση των κεφαλαίων.

A3. Ποια είναι τα δύο κομβικά στοιχεία που ανέδειξε η έρευνα για το ποδόσφαιρο, η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το άθλημα κινδυνεύει από το χρήμα που επενδύεται σε αυτό; Να παρουσιάσεις τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής σε άρθρο (200-250 λέξεων) που θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα του σχολείου σου, παρουσιάζοντας επιπλέον φαινόμενα που θεωρείς ότι συνιστούν κίνδυνο για το δημοφιλέστερο αυτό άθλημα.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ

[Χαμένο πέναλτι]

Τα αποσπάσματα προέρχονται από το μυθιστόρημα του συγγραφέα Βαγγέλη Γεωργάκη «Ο Αγαπημένος ήρωας των Παιδιών» (εκδ. Oasis, 2014), που έχει ως καμβά το ποδόσφαιρο. Πρωταγωνιστής ο Κώστας Κ., ένας ανερχόμενος ποδοσφαιριστής που αγωνίζεται με όχημα το ταλέντο και τις αξίες του να επιβιώσει στην Ελλάδα της πολυεπίπεδης κρίσης.

...ένα ξερό και νευρικό σουτ, το χειρότερο ίσως που είχε κάνει ποτέ, ξέφυγε από το δεξί του πόδι. Η μπάλα πήρε μια περίεργη τροχιά σαν να ήταν ζαλισμένη. Ο τερματοφύλακας, ο Μίκυ, άνοιξε το στόμα και την κατάπιε σαν να ήταν καραμέλα, αυτό

1 μέσο προστασίας

ήταν όλο. Μετά πήρε το απαίσιο, εκείνο το απαίσιο στατικό χαμόγελό του και έμεινε ακίνητος σαν άγαλμα, παίρνοντας ξανά τη μορφή του τερματοφύλακα της Φλόγας, ενώ ο διαιτητής περιχαρής σφύριζε τη λήξη ενός επικίνδυνου να εκτροχιαστεί αγώνα.

Ο Κωστής επιτέλους μπόρεσε και είδε, αλλά ήταν πλέον αργά. Είχε πετάξει την μπάλα με ένα αδύναμο πλασέ² στην αγκαλιά του τερματοφύλακα και τώρα όλο το γήπεδο τον έβριζε εν χορώ, είχε πάψει πλέον να είναι ο αγαπημένος της κερκίδας, ντεφορμέ θα μπορούσες άνετα να πεις, αλλά τώρα άντε να εξηγήσει σε κάποιον τι του συνέβαινε...

[...]

- Ίσως όμως είναι η κατάλληλη στιγμή Κώστα Κ. να σας ρωτήσω τι γνώμη έχετε, μετά από τόσα χρόνια ενασχόλησης, ολόκληρη ζωή, τελικά, για το ποδόσφαιρο, είτε ο παρουσιαστής μετά.

Σιγή υποδέχτηκε την ερώτησή του για μερικά δευτερόλεπτα. Μετά, ο Κώστας Κ. πήρε ένα ονειροπόλο ύφος και είπε:

- Το ποδόσφαιρο... Το ποδόσφαιρο δεν είναι απλή υπόθεση, το ποδόσφαιρο είναι τα πάντα, μπορεί η ίδια η ζωή. Το ποδόσφαιρο είναι επικίνδυνο, η ζωή είναι επικίνδυνη, το ποδόσφαιρο είναι συναρπαστικό, η ζωή είναι συναρπαστική. Η ζωή είναι ένας αγώνας λέγαν οι παλιοί, ή παλαιότερα ρωτούσαν: Πώς πάει; Αγώνας, απαντούσαν πολλοί, πάρα πολλοί, ίσως οι περισσότεροι· και συμφωνώ, φυσικά η ζωή είναι ένας αγώνας, θα μπορούσε να είναι κάλλιστα ένας ποδοσφαιρικός αγώνας, το έχω ζήσει καλά, μέσα και έξω από το γήπεδο.

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποιον παραλληλισμό του ποδοσφαίρου κάνει ο Κώστας Κ., απαντώντας στο ερώτημα του δημοσιογράφου για την γνώμη του σχετικά με το άθλημα που υπηρέτησε τόσα χρόνια; Να απαντήσεις λαμβάνοντας υπόψη και στοιχεία που δίνονται στο προηγούμενο απόσπασμα και αφορούν σε μια ατυχή στιγμή στην αθλητική του σταδιοδρομία. Ποια είναι η προσωπική σου άποψη για το ποδόσφαιρο και την αγάπη του κοινού σ' αυτό;

ή

² τεχνικό χτύπημα της μπάλας με το εσωτερικό του ποδιού, προκειμένου να μεταβιβαστεί σε άλλο παίκτη με μικρή ταχύτητα

2. Να υποθέσεις ότι είσαι δημοσιογράφος και παίρνεις συνέντευξη από έναν δημοφιλή ποδοσφαιριστή (δικής σου επιλογής). Ποιες ερωτήσεις θα του υπέβαλες και τι πιστεύεις ότι θα απαντούσε; Να καταγράψεις το κείμενο της συνέντευξης (ερωτήσεις και απαντήσεις).

Μονάδες 25